

TOIMINTAKERTOMUS

Kriittisen korkeakoulun
toiminta vuonna 2020

Tiivistelmä: vuosi 2020 lukuina

Koulutukset ja tapahtumat

Oppitunteja yhteensä: 2677

OKM:n tukea OK-Siviksen myöntämänä nauttineet tunnit: 2584

Ammatilliseksi lisäkoulutukseksi laskettavat tunnit: 93

n. 7% kasvu vuoteen 2019 verrattuna

55 järjestettyä kurssia

647 opiskelijaa

Järjestettyjä tapahtumia: 29

Tapahtumiin osallistuneet ihmiset: noin 700

Viestintä

Printtimainoksia: 10 kpl

Facebook:

Seuraajia: 2404

Postauksia vuonna 2020: 118 kpl

Sitoutumisia vuonna 2020: 15 813

Mainoksilla tavoitettuja vuonna 2020: 55 000 hlö, 195 600 näyttöä

Lisäksi aluetoimipisteiden Facebook-sivuilla yht. 1089 seuraajaa

Lisäksi Puhujakoulun Facebook-sivuilla 379 seuraajaa

Twitter

Seuraajia: 194

Näyttökertoja 2020: 22 736

Instagram

Seuraajia: 283

Kattavuus vuonna 2020: 5 513

Youtube

Kolme Youtube-kanavaa: Kriittinen korkeakoulu, Katsaus ja Filosofiklubi

Videoita yhteensä: 18

Tilaaajia yhteensä: 64

Katsojia yhteensä: 1946

Sähköpostilista:

Tilaaajia 875

Tilajamäärän kasvu vuonna 2020: 11%

Viestejä vuonna 2020: 18 kappaletta

Viestin avauksia keskimäärin: 45%

Jäsenkirjeitä 3 kpl, jäseniä 141 henkilöä

Jäsenistö ja henkilöstö

Yhdistyksen toimisto työllisti osa-aikaisesti 6 henkeä (yht. 3,36 htv)

Tuntiperustaisesti työskenteli lisäksi yksi koordinaattori

Kriittinen työllisti 55 tuntiopettajaa

Yhdistyksessä 141 jäsentä.

Talous

Tulot: 399 226,66

Menot: 399 213,07

Tulot kasvoivat noin 9% edellisvuodesta. Kavusta suurin osa toiminnan tuotosta.

Valtion yleisavustuksen osuus tuloista 33,6%

OK-Siviksen oppituntikohtaisen OKM-tuen osuus tuloista 16,3%

I Yleistä

Vuosi 2020 oli koettelemusten vuosi. Globaali koronaviruspandemia kuritti koko ihmiskuntaa, ja sen aikaansaamat poikkeusolot koettelivat rajusti myös Suomea. Näistä koettelemuksista, haasteista ja uudesta normaalista sai myös Kriittinen korkeakoulu yhdessä koko muun vapaan sivistystyön kentän kanssa oman osansa. Talvella 2020, kun huolestuttavat uutiset maailmalta alkoivat levitä, myös Kriittisellä korkeakoululla huolestuttiin aiheellisesti siitä, kuinka perinteiseen lähiopetukseen voimakkaasti nojaava toiminta saadaan ylläpidettyä.

Haasteiden vuosi kuitenkin osoitti, miten mukautuvaiseen, ketterään, joustavaan ja resilienttiin toimintaan Kriittinen korkeakoulu tarpeen tullessa kykenee – sekä viime kädessä myös sen, kuinka tarpeellinen toimija Kriittinen on omalla paikallaan. Siksi myös vuonna 2020 Kriittinen korkeakoulu pystyi tukemaan tuttuun tapansa inhimillistä kasvua, taitojen kehitystä, yhteisöjen elävyyttä, sopeutumista, kriittistä ajattelua ja kokonaisvaltaista ihmisenä kehittymistä.

Kriittinen korkeakoulu, vapaan sivistystyön kentällä toimiva vuonna 1968 perustettu sitoutumaton kulttuuri- ja kurssikeskus sekä humanistinen ajatuspaja, onnistui lyhyessä ajassa mukauttamaan toimintatapojaan tähän toimintaympäristön radikaaliin muutokseen, ja osaltaan auttamaan myös muita näiden uusien haasteiden keskellä. Numeroiden tasolla tarkasteltuna tämä tarkoittaa, että loppujen lopuksi vain pieni osa Kriittisen korkeakoulun toiminnasta jouduttiin perumaan.

Oppituntien kokonaismäärä itse asiassa kasvoi vuodesta 2019, jatkaen aiempaa kasvutrendiä. Samoin kasvoi Kriittisen korkeakoulun toimintaan osallistuneiden ihmisten määrä. Kriittisen korkeakoulun resilienssi toteutui pääosin vanhojen toimintamuotojen siirtymisenä toisenlaisiin tilaratkaisuihin ja etäyhteyksien varaan, mutta myös kokonaan uusia toimintamuotoja käynnistämällä. Sopeutumiselle tärkeää oli se, että opettajille järjestettiin tukea etäopetuksen suunnitteluun.

Vuonna 2020 toiminta jatkui edelleen Helsingissä, Jyväskylässä, Tampereella ja Satakunnassa. Näiden lisäksi järjestettiin yksittäiset luentosarjat Oulussa ja Kajaanissa sekä filosofiakahvilasarja Imatralla. Orivedelle

suunnitellut filosofiapäivät järjestettiin etätapahtumana lokakuussa.

Suomalaisuus 2050 –hankkeen kehittäely jatkui ja muutamia muita yhteistyöhankkeita laitettiin alulle. Ylipäätään yhteydet muihin sivistystoimijoihin pysyivät vireinä ja syvenivät vuoden aikana. Katsaus-verkkojulkaisun kehittäely jatkui, ja Katsaus-lehden 1957-2011 arkistojen julkaisu alkoi.

Suurimpana yksittäisenä toiminnan muotona jatkui Kirjoittajakoulu, joka siirtyi maaliskuun 2020 lopulla kokonaan etäyhteyksien varaan. Käytännössä kaikkea koulutustoimintaa pystyttiin jatkamaan etäyhteyksien turvin. Lisäksi etäratkaisut toivat Kriittisen toimintaan heti loppukevästä alkaen osallistujia uusilta paikkakunnilta ympäri Suomen. Koronatilanteen tuottama digiloikka teki Kriittisestä kertaheitolla entistä merkittävämmän valtakunnallisen toimijan.

II Koulutustoiminta

Suurin osa Kriittisen korkeakoulun koulutustoiminnasta toteutettiin myös vuonna 2020 yhteistyössä Opintokeskus Siviksen kanssa. Yhteistyössä toteutettuja oppitunteja oli yhteensä 2584. Näiden lisäksi yhteistyössä toteutettiin muutama ammatillisen lisäkoulutuksen koulutus. Tavallisiksi oppitunneiksi muutettuina näitä koulutuksia järjestettiin 93 oppitunnin edestä. Yhteistyötunteja pidettiin siis kaikkiaan noin 2677 kappaletta. Kasvu suhteessa edellisvuoteen oli vajaan seitsemän prosentin luokkaa. Koska miltei kaikki Kriittisen koulutustoiminta järjestetään yhteistyössä Siviksen kanssa, antaa tämä varsin hyvän kuvan myös koulutustoiminnan laajenemisesta koronavuoden aikana.

Kirjoittaminen ja kirjallisuus

Kaksivuotinen luovan kirjoittamisen koulutusohjelma Kirjoittajakoulu oli edelleen Kriittisen suurin yksittäinen toimintamuoto. Kaikkiaan Kirjoittajakoulu vastasi vuoden 2020 aikana 1166 oppitunnista, eli yli 40 prosentista kaikista oppitunneistamme. Taloudellisesti Kirjoittajakoulu vastaa noin 35 prosentista koko Kriittisen tuloista.

Kirjoittajakoulua johtavat runoilijat ja kirjailijat Eino Santanen ja Jyrki

Kiiskinen. Muina opettajina on toiminut 21 prosaistia, lyyrikkoa, näytelmäkirjailijaa ja kustannustoimittajaa. Kirjoittajakoulussa toimii yhtä aikaa kaksi vuosikurssia. Uusia opiskelijoita valittiin syksyllä aloittavaan ryhmään valittiin 39. Poikkeustilanteesta huolimatta vuonna 2020 hakijamäärässä tehtiin uusi ennätys, 146 hakijaa.

Toiselle vuosikurssille jatkoi 35 opiskelijaa. Korkea jatkamisprosentti kertoo osaltaan korkeasta tyytyväisyydestä opetukseen. Koronan aiheuttamat poikkeusjärjestelyt aiheuttivat opiskelijoille tietenkin harmia, mutta opetuksen laadusta ei tingitty.

Tietokirjoittajakoulun vuoden kestävä koulutuksen järjestyksessä kolmas opetusryhmä käynnistyi syksyllä 2020. Kevään hakuun osallistui 24 kirjoittajaa, joten tällä kertaa hakijoita piti myös tosiasiallisesti karsia. Uudessa ryhmässä aloitti 12 opiskelijaa. Tietokirjoittajakoulua luotsasi tutkija ja kirjoittamisen valmentaja Carol Kiriakos, muita opettajia koulutuksessa olivat mm. tietokirjatoimittaja Jukka Hartikainen, tietokirjailija ja filosofi Eero Ojanen sekä kustannustoimittaja Tuula Kousa.

Kirjoittajakoulun suorittaneille opiskelijoille tarkoitettussa Kirjoittamisen jatkoryhmässä aloitti syksyllä 2020 jälleen kaksi ryhmää, yhteensä 16 opiskelijaa. Jatkoryhmää luotsasi kirjoittaja ja kirjoittamisen opettaja Ranya Paasonen.

Kolme viikkoa kestäviä (42 oppitunnin laajuisia) Elokuvakäsikirjoituksen tekeminen -kursseja toteutettiin yhteensä kolme kappaletta: kesäkuussa hybridimuodossa ja elo- sekä marras-joulukuussa kokonaan etänä. Heti ensimmäiselle kerralle kurssi muokattiin paremmin etäopetukseen sopivaksi lisäämällä opetuskertoja ja lyhentämällä yksittäisen opetuskerran pituutta. Etämahdollisuus toi mukaansa osallistujia eri puolilta Suomea. Kurssia opetti taiteilija, käsikirjoittaja ja ohjaaja Petri Hakkarainen.

Perinteikäs Kirjallisuuspiiri jatkoi toimintaansa. Kevään teemana oli japanilainen nykykirjallisuus ja syksyn teemana etelä- ja pohjois-korealainen kirjallisuus. Piiri siirtyi loppukevästä etämuotoiseksi, ja jatkoi syyslukukauden ajan hybridimuotoisena väljemmissä tiloissa. Kirjallisuuspiiriä luotsasi kirjoittaja ja freelance-kustannustoimittaja Anna

Louhensalo.

Vuoden 2020 aikana käynnistyi myös useampia kokonaan uusia toimintamuotoja. Loppukevästä Jyväskylän toimipiste aloitti Kirjoitusretriitti etäkurssina -konseptin, josta tuli niin suosittu, että se toteutettiin vuoden 2020 aikana lopulta jopa seitsemän kertaa. Retriittejä ohjasi tutkija ja kääntäjä Riikka Ala-Hakula. Niin ikään Jyväskylän ryhmän johdolla toteutettiin Luova kirjoittaminen identiteettiä rakentamassa -kurssi tutkija Anna Martinin opetuksessa, sekä Kirjoittajan polku -verkkokurssi Riikka Ala-Hakulan ohjauksessa.

Syksyllä 2020 järjestettiin kokonaan verkossa uutta kirjoittamisen koulutusta. Luovasta tieteellisestä kirjoittamisesta järjestettiin lyhyt peruskurssi sekä jatkokurssi, jota opetti fokusoinnin ohjaaja FT Virpi Yliraudanko. Syksyllä alkoi myös omaelämäkertakirjoittamisen verkkokurssi, joka keräsi mittakaavassamme poikkeuksellisen ison, 14 hengen ryhmän. Kurssia luotsasivat kirjailijat Timo Montonen ja Riikka Takala.

Filosofia ja humanismi

Filosofisen praktiikan koulutus uudistettiin ja tiivistettiin puolentoista vuoden pakettiksi vuoden 2019 aikana. Uudistuneen koulutuksen ensimmäinen ryhmä käynnistyi maaliskuussa 2020. 12 hengen ryhmä ehti kokoontua lähitapaamisessa kerran ennen kuin koulutus siirrettiin etäyhteyksien varaan. Syksyllä 2020 koulutus toimi hybridimuotoisena aiempaa väljemmissä tiloissa. Koulutusryhmän päätöseminaari pidetään elokuussa 2021. Johtajaopettajina filosofian praktikot TeT Pia Houni ja FM Heikki Vuorila ja kurssilla on myös 6 muuta opettajaa.

Filosofian klassikoita -seminaari ja mannermaiseen filosofiaan perehdyttävä Ajattelijan kokemus -kurssi siirtyivät keväällä 2020 kokonaan etäopetukseen, ja jatkoivat samalla tyylillä syksyn ajan. Kumpaakin kurssia veti filosofi Miika Luoto, Ajattelijan kokemus -kurssilla hänen työparinaan toimi filosofi Sami Santanen.

Filosofisen antropologian kurssi Ihmisen filosofia siirtyi niin ikään etämuotoon. Ihmisen filosofian muotoa myös muutettiin paremmin etäopetukseen sopivaksi siten, että opetuskertoja lisättiin ja lyhennettiin.

Kurssi jatkuu lukuvuonna 2020-21 ja sitä opettaa Heikki Vuorila.

Mieli ja luova kasvu

Psykoterapeutti FM Elli Akrén-Ebben Tiedostamattoman kirjoittaminen -kursseja järjestettiin kaksi kappaletta. Kurssilla Tiedostamattoman paneudutaan luovan kirjoittamisen välinein. Akren-Ebbe toteutti myös kokonaan uuden unien prosessointiin ja fokusointi-metodiin pohjaavan kurssin elo-syyskuussa.

Filosofi Eugene Gendlinin kehittämää metodia opetettiin myös varsinaisilla Fokusoinnin perustaidot -kurseilla. Ensimmäinen ja toinen perustason kurssi järjestettiin syksyllä fokusointiopettaja FT Virpi Lehtisen opetuksessa.

Samaan metodiin pohjasi myös kuusiosainen Ihminen, sivistys ja muutos -työpaja, joka toteutettiin etämuodossa loppukevästä. Työpajassa sivistyksen merkitystä prosessoitiin fokusointi-metodin avulla sekä Eero Ojasen ja Reijo Wileniuksen filosofioiden pohjalta. Työpajaa vetivät Virpi Lehtinen ja tutkija KTT Maria Joutsenvirta.

Fokusointi oli käytössä myös Keho voimavarana surutyössä -työpajassa syksyllä 2020. Työpajaa tarjottiin erityisesti tueksi koronavuoden tuottamien surukokemusten käsittelyyn. Työpajan toteutti Virpi Lehtinen.

Puhetaito ja viestintä

Puhujakoulun vuosikurssin 2019-2020 luotsasi loppuun tietokirjailija, valmentaja VTM Markus Neuvonen kevään aikana. Puhujakoulu siirtyi kokonaan etämuotoiseksi loppukevästä. Puhujakoulun opetuksessa yhdistettiin menestyksekkäästi reaaliaikaista etäopetusta, hybridiovetusta sekä varta vasten luotuja etäopetusmateriaaleja.

Syksyn uusi opetusryhmä aloitti puhetaidon asiantuntija FM Severi Hämärin ohjauksessa. Syksyllä hyödynnettiin väljempää tilaratkaisuja ja etä-, sekä hybridiovetusta.

Marraskuussa toteutettiin myös kokonaan etämuodossa Puhetaidon

intensiivikurssi. Puhetaidon intensiivikurssin opettajan toimi Severi Hämäri. Kaikki puhetaidon koulutus sai opiskelijoilta paljon kiitosta luovista ja toimivista opetusmenetelmistä.

Kuvataide

Perjantaisin kokoontuva Kuvataidekoulu siirtyi sujuvasti etäopetukseen heti maaliskuussa 2020. Syksy toteutettiin hybridimallilla. Opetuksessa hyödynnettiin sekä puhelinyhteyksiä että Meet- ja Zoom-sovelluksia. Kuvataidekoulu veti kuvataiteilija Heli Heikkinen. Niin ikään Heikkisen luotsaama Itsenäisen tekemisen kuvataideryhmä kokoontui loppukeväästä etämuodossa ja syksyllä hybridimallilla.

Entinen Ruumiinkuvia- ja nykyinen Ihmisen kuva -kurssi hyödynsi niin ikään Zoom-yhteyksiä. Kurssilla paneudutaan kuvan tekemisen kehollisuuteen. Myös muotokuvaan paneutuva erikoiskurssi Muotokuva nyt! saatiin toteutettua syksyllä hybridimuotoisena. Kurssien elävän mallin työskentely perustui paljolti mallin monipuoliseen ammattitaitoon. Malli työskenteli etänä. Kurssin opettajana toimi kuvataiteilija Elina Aho-Brennan (mallina tanssija Sami Rekola).

Kuvataideryhmien jäsenet toteuttivat myös joitakin näyttelyitä, mutta Kriittisen itse järjestämiä näyttelyitä ei vuoden 2020 aikana toteutettu.

Musiikki ja kulttuuri

Musiikin historiaan paneutuva Virtaa-musiikkimatka siirtyi sulavasti etäopetukseen loppukeväästä. Syksyllä 2020 musiikkimatka jatkui Galleria Midorin tilavammissa tiloissa. Musiikkimatkaa veti pianisti Minna Pöllänen.

Laulunkirjoittamisen kurssi jatkui keväällä 2020, ja uusi ryhmä aloitti syksyllä. Myös laulunkirjoittamisen kurssi siirtyi etäopetukseen keväällä. Syksyllä osa kokoontumisista toteutui lähiopetuksena ja osa etänä. Laulunkirjoittamista opetti laulaja-lauluntekijä MuT Laura Sippola.

III Yleisöluennot ja tilaisuudet

Luentosarjat

Tampereella jatkui keväällä Ihmisenä oleminen –luentosarja, joka keskeytyi pandemian vuoksi. Sen tilalle konseptoitiin pikavauhtia Kriittistä keskustelua online -sarja, joka kokoontui huhti-kesäkuussa viikoittain. Huhtikuussa toteutettiin myös Lenin-museon kanssa yhteistyössä Filosofit Lenin-museossa -video Leninin syntymän 150-vuotisjuhlan kunniaksi. Tampereen Kriittinen korkeakoulu osallistui myös Ikaalisten puisto-filosofiatapahtuman toteuttamiseen, sekä Työväenkirjallisuuden päivän Iloinen 20-luku tilaisuuden toteuttamiseen.

Mistä tulemme, minne menemme –luentosarja jatkui Porissa vielä alkukeväästä ja keskeytyi maaliskuussa pandemian vuoksi. Tilayhteistyökumppani Porin yliopistokeskus linjasi, ettei sen tiloja voinut käyttää koko loppuvuoden aikana ollenkaan.

Kriittinen järjesti neliosaiset Yrjö Kallinen -aiheiset luentosarjat Kajaanissa ja Oulussa. Kajaanissa yhteistyökumppanina oli Kaukametsä-opisto. Luennoitsijana toimi elokuvaohjaaja Markku Heikkinen.

Klubit ja filocafét

Helsingin Filosofiklubi aloitti kautensa lähimuodossa ja siirtyi sittemmin etämuotoon. Filosofiklubin kokoajana toimi edelleen FM Juha Olavinen. Klubi kokoontui vuoden aikana yhteensä kymmenen kertaa. Keskimäärin tilaisuuksissa oli noin 25 osallistujaa.

Jyväskylän Filocafé siirtyi keväällä jouhevasti etämuotoon, ja jatkui sellaisena myös syksyllä 2020. Tilaisuuksia oli keväällä neljä ja syksyllä toiset neljä. Syksyn teemana olivat hyveet. Tilaisuuksissa oli keskimäärin noin kymmenen henkeä. Filocafé on yksi hyvä esimerkki toimintamuodosta, joka alkoi etä-käänteen myötä palvella tehokkaasti koko Suomea. Filocaféta veti filosofi ja logoterapeutti FT Leena Kakkori.

Imatran kaupungin kanssa yhteistyössä alkoi syksyllä 2020 filosofiakahvila Virtapiiri. Piiri kokoontui kirjaston väljissä tiloissa. Filosofikahvilaa veti filosofi Jukka Tavi.

Puhujakoulun alumneille suunnattu Puheklubi kokoontui keväällä 2020 kolmesti.

Yksittäiset tilaisuudet

Huhtikuinen Nykyaika-tapahtuma siirtyi kokonaisuudessaan keväälle 2021. Tapahtuma toteutetaan yhdessä Nuoren voiman liiton, Ylioppilasteatterin ja Tutkijaliiton kanssa.

Oriveden filosofiapäivät toteutettiin etämuodossa lauantaina 17.10. Seminaarissa kuultiin peräti yhdeksän alustusta ja keskusteluja mm. filosofi Sami Pihlströmiltä, dosentti Eeva Kallioltä ja filosofi Taneli Kukkoselta. Osallistujia oli kaikkiaan noin sata. Tapahtuma toteutettiin yhteistyössä Pro Orivesi -yhdistyksen kanssa.

Jyväskylän Kriittinen korkeakoulu oli myös aktiivinen tilaisuuksien järjestäjä. Jyväskylässä järjestettiin seminaari ryhmätoiminnan häiriötekijöistä syyskuussa sekä kaksiosainen seminaari medikalisaatiosta lokakuussa. Loppusyksystä järjestettiin kolmannen kerran yhteistyössä Jyväskylän OKL:n kanssa Viisus ja sivistys -seminaari, tällä kertaa otsikolla Eksistentiaalinen ahdistus. Tilaisuuteen osallistui noin 200 osallistujaa. Oriveden filosofiapäivien ohella tämän viisus-seminaarin valtava kävijämäärä osoitti, että onnistuimme luomaan hyvin puhuttelevan ja ihmisiä aktivoivan konseptin, jonka kehittämistä jatkamme.

Helsingissä pidettiin hybridimuotoinen seminaari tekoälystä ja vuorovaikutuksesta lokakuussa. Lokakuussa pidettiin Kriittisen korkeakoulun pitkäaikaisen puheenjohtajan, filosofi Reijo Wileniuksen ajattelua käsitellyt Viisus, kapina ja aikamme suunnanmuutos -muistoseminaari Filosofiklubin ja Kulttuurikeskus Sofian yhteistyönä. Tilaisuudessa puhuivat Markku Wilenius, Tiina Mahlamäki, Jan-Erik Mansikka ja Risto Volanen, ja kommenttipuheenvuorot antoivat Isä Ambrosius, Markku Niinivirta ja Severi Hämäri. Eero Ojasen juontama tilaisuus oli paitsi runsaan

osallistujamäärän puolesta menestyksenkäs, myös tekninen voimanpönistus, kun Kulttuurikeskus Sofian ison luentosalin tilaisuus järjestettiin hybridimuotoisena siten, että osa niin osallistujista kuin alustajistakin osallistui tilaisuuteen etänä. Tilaisuuteen osallistui paikan päällä turvavälein noin sata osallistujaa ja etänä noin kymmenen osallistujaa.

Koulutukset ja työpajat ulkoisille / organisaatioasiakkaille

Kriittiseltä korkakoululta on myös vuonna 2020 ostettu koulutus- ja työpajapalveluita ulkopuolelle. Vaikka kiinnostusta on ollut laajasti, kiristyneen pandemiatilanteen vuoksi lopulta tuotettiin vain kolme ulkoiselle asiakkaalle toteutettua työpajaa: Miessakit ry:n tilaama puhetaidon intensiivijohdanto etävalmennuksena, sekä Sitran tilaamat kaksi Erätauko-fasilitointia. Puhetaidon intensiivikurssin opettajana toimi Markus Neuvonen, ja Erätaukokeskustelujen fasilitaattorina Severi Hämäri.

IV Hankkeet ja yhteistyö

Vuonna 2020 Kriittisen korkeakoulun hanketoimintaa selkeytettiin ja sen organisointi ajatuspajatoiminnaksi aloitettiin. Kriittinen on ollut koko toimintansa ajan tosiasiallisesti humanistinen ajatushautomo, joskaan tätä toimintamuotoa ei ole aiemmin vastaavasti korostettu. Ajatuspajatoimintaa tehdään ensisijaisesti Katsaus-median ja muun julkaisutoiminnan kanssa rinnakkaisesti. Toiminnasta käytetään nimikettä Kriittisen korkeakoulun ajatuspaja.

Kanssasomalaisuuden rakentajat – Suomalaisuus 2050 -hankkeen valmistelu alkoi syksyllä 2019 ja jatkui vuonna 2020 tiiviissä yhteistyössä mm. Kansanvalistusseuran, Työväen Sivistysliiton, Cultura-säätiön sekä Miriam Attiaksen kanssa. Hankkeessa kehitetään identiteettikeskustelujen käymiseen ja jännitteiden purkamiseen soveltuva keskustelumallia organisaatioiden ja oppilaitosten käyttöön. Hanke on tarkoitus käynnistää vuosien 2021 ja 2022 välillä. Hankkeen toteuttajana toimii Kriittinen korkeakoulu, ja hanketta luotsaa Severi Hämäri. Ohjausryhmässä toimii

Hämärin lisäksi TSL:n Jouko Muuri sekä Kvs:n Lauri Tuomi.

Kriittinen korkeakoulu laittoi kulttuurilehti Katsauksen uudelleenkäynnistämisen verkkojulkaisuna liikkeelle vuoden 2020 aikana nimittämällä vastaavaksi toimittajaksi Markus Neuvosen ja toimitussihteeriksi Jaakko Viljan. Katsauksen nimissä järjestettiin keväällä 2020 Karanteenikirjoituksia-novellikilpailu, johon otettiin osaa n. 200 kirjoituksella. Parhaat novellit julkaistiin Katsauksen ensimmäisessä julkaisuerässä syksyllä 2020. Syksyllä 2020 kerättiin Katsauksen "ensipainokseen" julkaistavia tekstejä mm. Matti Kangaskoskelta, Virpi Lehtiseltä, Severi ja Ilta Hämärieltä sekä Teemu Korpijärveltä. Tekstit julkaistiin vuoden 2021 tammi-kuussa.

Alkuvuodesta 2020 julkaistiin Katsauksen nimissä Sivistysremontti-podcastia yhteistyössä Kansanvalistusseuran Aina Median, Mediakollektiivin ja Keskuskirjasto Oodin kanssa. Sivistysremontti oli osa syksyllä 2019 yhdessä pääyhteistyökumppanien Sitran ja Kvs:n kanssa toteutettua Sivistys, mikä ihme -hanketta, ja podcastin tuotanto jatkui vielä vuoden 2020 puolelle. Podcast toimi mm. hankkeen jälkiviestintänä, ja sitä hyödynnettiin mm. Tampereen yliopiston, VST ry:n ja Kansalaisfoorumin järjestämän Vapaan sivistystyön virtauksia -koulutuskokonaisuuden oppimateriaalina.

Kriittinen korkeakoulu on tehnyt myös runsaasti hankevalmistelua, hakien säätiöiltä ja eri rahoitusinstrumenteista rahaa useilla eri hankekemuksilla pääsääntöisesti alueellisen toiminnan kehittämiseen, Katsauksen sisällöntuotantoon sekä tapahtumasarjoihin. Laajin näistä hankevalmisteluista oli Kordelinin säätiön Suuret kulttuurihankkeet -hakuun tähdännyt Filosofia elämäntapana -hanke, jossa valmistelua tehtiin kesäkuusta saakka laajalla työryhmällä erityisesti yhteistyössä Eeva Kallion ja Jyväskylän yliopiston Viisus ja oppiminen -tutkimusryhmän kanssa.

Vapaan sivistystyön kriisikykyä käsittelevän Sivistys ja Rohkeus – voimana kriiseissä ja niiden jälkeen -kirjan toimitustyö on jatkunut kevästä 2020 alkaen yhteistyössä Lauri Tuomen, Björn Wallenin, Eero Ojasen ja Severi Hämärin kesken. Kirjan julkaisu on ajoitettu keväälle 2022.

Kriittinen korkeakoulu on johdonmukaisesti jatkanut alueellisen työn

kehittämistä mm. solmimalla kontakteja uusiin yhteistyötahoihin ja syventämällä toimintaansa eri paikkakunnilla. Tämän työn seurauksena toteutettiin mm. luentosarjat Kajaanissa ja Oulussa sekä Filocafé Imatralla. Näiden lisäksi Kriittinen korkeakoulu olisi vuonna 2020 mm. toiminut Suomi-Areenassa esillepanijana, jollei tapahtumaa olisi koronapandemian takia peruttu.

Kriittisen korkeakoulun osakkuus Kulttuuriosuuskunta Sähinässä päättyi loppuvuodesta 2020, kun solmimme uuden yhteistyösopimuksen Kansanvalistusseuran kanssa. Jatkossa Kriittisen korkeakoulun koulutuksia tullaan järjestämään Iso Roobertinkadulla sijaitsevissa Etelä-Helsingin kansalaisopiston tiloissa.

Yhteistyö ja vastavuoroinen avunanto jatkui filosofiaa lapsille tarjoavan Filo ry:n ja Filosofisen praktiikan verkosto FIVE ry:n kanssa. Puheenjohtaja ja toimiston työntekijät ovat osallistuneet aktiivisesti Opintokeskus Siviksen toimintaan. Puheenjohtaja osallistui myös Vapaan sivistystyön virtauksia -koulutukseen syventääkseen ja lisätäkseen Kriittisen korkeakoulun kontakteja vapaan sivistystyön kentälle. Maaliskuussa alkanutta Filosofisen praktiikan koulutusta tiedotettiin yhteistyössä Kansalaisopistojen liiton ja Vapaa sivistystyö ry:n kanssa.

Hallitusyhteistyö SosPed-säätiön kanssa on jatkunut totuttuun tapaan, jonka hallituksessa Kriittistä korkeakoulua edusti Ferdinand Garoff. Johtokunnan jäsenistö on osallistunut aktiivisesti mm. Sitran, Kansanvalistusseuran ja European Bildung Networkin järjestämiin tilaisuuksiin (mm. European Bildung Day 2020:een). Yhteistyötä on ollut myös Suomen PEN:in kanssa. Puheenjohtaja Hämäri on toiminut PEN:n organisoimassa vihapuhetyöryhmässä.

Kriittinen korkeakoulu jatkoi myös jäsenenä Tekstin talo ry:ssä, jonka tarkoituksena on löytää yhteinen tilaratkaisu erilaisille kirjoittamisen alan toimijoille. Yhteinen tila lisäisi yhteistyön mahdollisuuksia, selkiyttäisi polkuja kirjoittamisen harrastamisesta ammattilaisuuteen, ja toisi myös synergisiä tilaratkaisuja kulttuurialan toimijoille. Koordinaattori Vilja toimi myös yhdistyksen rahastonhoitajana.

IV Tiedotus, hallinto ja talous

Tiedotus ja jäsenistö

Kriittisen korkeakoulun tiedotus tapahtui vuonna 2020 suurelta osin nettisivujen, sähköpostilistan ja Facebookin kautta. Nettisivujen katseluita kertyi vuodessa reilut 70 000, tärkeimpinä sivuina etusivun (n. 15%) lisäksi Kirjoittajakoulun sivu (n. 12%) ja Kirjoittajakoulun ennakkotehtävien sivu (n. 6%). Sähköpostilistan tilaajia oli vuoden lopussa 851. Vuoden aikana vastaanottajien määrä nousi 82 vastaanottajalla. Viestejä lähetettiin vuoden aikana 18, ja keskimääräinen avausprosentti oli 45. Facebookissa seuraajia oli 2404, postauksia tehtiin 118 kappaletta, joihin sitoutumisia tuli kaikkiaan 15 813. Luvuissa eivät ole mukana Jyväskylän Kriittisen korkeakoulun Facebook-sivut (623 seuraajaa), Satakunnan Kriittisen korkeakoulun Facebook-sivut (85 seuraajaa) ja Tampereen Kriittisen korkeakoulun Facebook-sivut (381 seuraajaa). Aluetoimipisteillä on lisäksi omat itsenäiset bloginsa, jotka palvelevat kunkin alueen yleisöjä.

Lisäksi tiedotettiin Instagramissa ja Twitterissä. Muutamia lehdistötiedotteita laadittiin, sekä muutamia lehtimainoksia ostettiin. Verkostojen kautta tiedottaminen oli edelleen hyvin keskeisessä roolissa. Jäsenistölle lähetettiin jäsenkirje kolme kertaa vuoden 2020 aikana. Kriittisen korkeakoulun internetsivujen uudistustyö käynnistettiin syksyllä. Uudet sivut otettiin käyttöön tammikuussa 2021.

Youtube-toiminta kehittyi edelleen vuoden 2020 aikana. Vuoden 2020 toiminnasta tuotettiin kuusi videota, joista kaikki olivat tilaisuuksien videoita. Yhteensä ne ovat keränneet 495 katselukertaa.

Kriittinen korkeakoulu ry:ssä oli jäseniä 141 henkeä vuoden 2020 lopussa. Laskenutta jäsenmäärää selittää syksyllä 2019 ja keväällä 2020 suoritettu jäsenistön karsinta, jonka aikana passiiviset jäsenet poistettiin rekisteristä. Yhdistyksen kevätkokous pidettiin koronapandemian takia 16.9. Syyskokous pidettiin 26.11.

Hallinto ja talous

Kriittisen korkeakoulun toimisto sijaitsi edelleen Albertinkatu 27:ssä. Opetusta järjestettiin lisäksi Kulttuurikeskus Sähinässä, jossa Kriittisellä oli edelleen pieni työhuone. Opetusta järjestettiin myös lukuisissa vuokratiloissa, kuten Saksalaisen koulun tiloissa.

Toiminnanjohtajana työskenteli edelleen Eero Ojanen. Koulutuskoordinaattorina toimi Jaakko Vilja ja kirjallisuuspuolen vastaavana koordinaattorina Harri Paasio.

Jyväskylän toimintaa koordinoi tuntiperustaisesti Oskar Repo. Satakunnan toimintaa sekä valtakunnallista kehitystyötä koordinoi Petteri Limnell. Tampereen toimintaa koordinoi Timo Vuorio. Toimiston kehittämiprojektia, verkkosivu-uudistusta, Katsauksen käynnistämistä, useita hankehakuja sekä koulutuksen kehittämistoimintaa luotsasi Markus Neuvonen. Neuvonen tuotti yhdessä Jaakko Viljan kanssa sisäiset, opettajakunnalle suunnatut etäopetus- ja digitaitokoulutukset, jotka mahdollistivat kurssitoiminnan jatkumisen pandemiatilanteesta riippumatta. Severi Hämäri johti puheenjohtajan luottamustehtävän ohella järjestön yleistä strategista kehittämistä sekä hanketoimintaa ja niihin liittyviä apurahahakuja tuntiperusteisesti. Kriittisellä korkeakoululla työskenteli lisäksi kaksi harjoittelijaa, toinen loppukeväästä ja toinen syksyllä. Suurin osa Kriittisen toimistotyöstä pystyttiin siirtämään etämuotoiseksi heti pandemian alusta asti. Kriittisellä korkeakoululla toimi vuonna 2020 55 tuntiopettajaa.

Kriittisen korkeakoulun johtokunnan jäsenet vuonna 2020 olivat Severi Hämäri, pj., Ferdinand Garoff, varapuheenjohtaja, Heli Heikkinen, Eino Santanen, Timo Vuorio, Jyrki Kiiskinen, Elli Akrén-Ebbe, Timo Jantunen, Minna Pöllänen sekä Maria Jantunen.

Yhdistyksen tilinpito hoidettiin Espoon Jupiter-Tilit Oy:ssä Anneli Weckmanin toimesta. Tilintarkastajina toimivat aiempien vuosien tapaan Seija Siikanen ja Heli Riivari.

Yhdistyksen tilinpäätös vuodelta 2020 oli 13,59 euroa ylijäämäinen. Yhteensä oma pääoma oli vuoden loppuessa 26 018,07 euroa ylijäämäinen. Yhdistyksen tulot olivat yhteensä 399 226,66 ja menot 399 213,07 euroa. Tulot kasvoivat siis noin 34 000 euroa, eli kunnioitettavat 9 prosenttia.

Valtionapuun saimme vuodelle 2020 Eduskunnan myöntämää lisäavustusta 50 000 euron verran. Samalla muiden avustusten määrä laski 34 000 euron edestä, joten suurin osa talouden kasvusta tuli itse toiminnan tuotoista. Vuonna 2020 valtion yleisavustusten kokonaissumma oli 134 000 euroa, josta oli vuosille 2019-20 myönnettyä kehittämisavustusta 6 000 euroa. OKM:n vapaan sivistystyön oppitunteihin suunnattua tukea Opintokeskus Sivis myönsi Kriittiselle korkeakoululle 65 178,49 euroa.